

GIẢI PHÁP QUẢN LÝ GIÁO VIÊN HÌNH THÀNH KỸ NĂNG SỐNG CHO TRẺ QUA HOẠT ĐỘNG NHÓM Ở TRƯỜNG MẦM NON HUỖNH THỊ CHÁU

Nguyễn Thị Thanh Trang

Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu, Phường Tân Uyên, Thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Bài viết tập trung nghiên cứu các giải pháp quản lý đội ngũ giáo viên trong việc hình thành kỹ năng sống cho trẻ thông qua hình thức hoạt động nhóm tại Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu. Thông qua việc phân tích cơ sở lý luận và đánh giá thực trạng quản lý tại đơn vị, tác giả chỉ ra những điểm mạnh về nhận thức và những hạn chế về tính linh hoạt trong phương pháp. Từ đó, bốn giải pháp chiến lược được đề xuất nhằm tối ưu hóa năng lực sư phạm của giáo viên, góp phần phát triển toàn diện nhân cách cho trẻ.

Từ khóa: Quản lý giáo viên, kỹ năng sống, hoạt động nhóm, Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu.

SOLUTIONS FOR MANAGING TEACHERS IN DEVELOPING LIFE SKILLS IN CHILDREN THROUGH GROUP ACTIVITIES AT HUYNH THI CHAU KINDERGARTEN

Abstract: This article focuses on researching solutions for managing the teaching staff in developing life skills in children through group activities at Huynh Thi Chau Kindergarten. Through an analysis of the theoretical basis and an assessment of the current management situation at the institution, the author points out the strengths in understanding and the limitations in flexibility of the methods. From there, four strategic solutions are proposed to optimize the pedagogical capacity of teachers, contributing to the holistic development of children's personalities.

Keywords: Teacher management, life skills, group activities, Huynh Thi Chau Kindergarten.

Nhận bài: 28/12/2025

Phản biện: 19/01/2026

Duyệt đăng: 24/01/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, việc hình thành kỹ năng sống cho trẻ mầm non không còn là hoạt động bổ trợ mà đã trở thành yêu cầu cốt lõi. Đặc biệt, hoạt động nhóm là "môi trường xã hội thu nhỏ" lý tưởng để trẻ thực hành giao tiếp, hợp tác và giải quyết xung đột. Tuy nhiên, hiệu quả của hoạt động này phụ thuộc trực tiếp vào năng lực tổ chức và sự điều phối của giáo viên. Tại Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu, mặc dù công tác giáo dục kỹ năng sống đã được quan tâm, nhưng việc quản lý giáo viên để họ khai thác tối đa lợi thế của hoạt động nhóm vẫn còn gặp nhiều lúng túng. Yêu cầu cấp thiết là phải có một hệ thống giải pháp quản lý khoa học để chuyển hóa nhận thức của giáo viên thành những kỹ năng sư phạm thực thụ.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Quản lý giáo viên trong hình thành kỹ năng sống cho trẻ qua hoạt động nhóm

Quản lý giáo viên trong cơ sở giáo dục mầm non là một hệ thống các tác động có mục đích, có kế hoạch của Ban giám hiệu nhằm huy động, tổ chức và điều phối các nguồn lực sư phạm để đạt được mục tiêu chăm sóc, giáo dục trẻ. Trong bối cảnh hình thành kỹ năng sống, quản lý không chỉ dừng lại ở việc điều hành hành chính mà còn là sự định hướng chiến lược, giúp giáo viên chuyển hóa các giá trị sống thành hành vi thực tiễn. Theo

quan điểm của UNESCO (2001), giáo dục kỹ năng sống không phải là việc truyền thụ kiến thức khô khan mà là quá trình giúp trẻ vận dụng linh hoạt năng lực cá nhân để giải quyết các thách thức của cuộc sống. Tại đây, hoạt động nhóm đóng vai trò là "môi trường xã hội giả định", nơi các tương tác đa chiều giữa trẻ - trẻ và trẻ - giáo viên được thiết lập, tạo điều kiện cho trẻ rèn luyện tư duy phản biện, kỹ năng thương thuyết và sự thấu cảm.

Về mặt lý luận quản lý học, việc điều hành đội ngũ giáo viên trong nhiệm vụ này phải tập trung vào bốn chức năng cốt lõi. Thứ nhất, lập kế hoạch chiến lược: Ban giám hiệu cần xác định rõ các mục tiêu kỹ năng sống ưu tiên theo từng độ tuổi và thiết kế các chuyên đề hoạt động nhóm tương ứng. Kế hoạch này phải đảm bảo tính liên thông và phù hợp với thực tiễn tại Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu. Thứ hai, bồi dưỡng và phát triển đội ngũ: Đây là khâu đột phá, tập trung vào việc huấn luyện các phương pháp dạy học tích cực (như học tập qua dự án, giải quyết vấn đề). Quản lý cần giúp giáo viên làm chủ kỹ thuật chia nhóm, thiết kế trò chơi hợp tác và kỹ năng xử lý xung đột trong nhóm trẻ. Thứ ba, chức năng kiểm tra và đánh giá: Thay vì tập trung vào kết quả cuối cùng, quản lý giáo viên cần chú trọng vào quá trình. Điều này đòi hỏi giáo viên phải biết cách sử dụng các công cụ quan sát nhóm để ghi chép sự

chuyển biến về thái độ và hành vi của từng trẻ, từ đó cán bộ quản lý có cơ sở để điều chỉnh kế hoạch đào tạo. Thứ tư, tạo lập môi trường và nguồn lực: Quản lý phải đảm bảo cung cấp đầy đủ các giáo cụ trực quan, học liệu mở và không gian linh hoạt để hỗ trợ các tương tác nhóm diễn ra tự nhiên.

Trong mô hình này, người quản lý phải thay đổi tư duy từ "người giám sát" sang "người hỗ trợ". Nhiệm vụ then chốt là giúp giáo viên thấu hiểu lý thuyết về "Vùng phát triển gần nhất". Theo đó, giáo viên không đóng vai trò làm thay trẻ hay áp đặt đáp án sẵn có, mà phải là người thiết lập các kịch bản tương tác để trẻ tự tin bước ra khỏi vùng an toàn của bản thân, tự chiếm lĩnh các kỹ năng xã hội thông qua sự hợp lực với bạn bè. Chính sự chuyển đổi vai trò này của giáo viên dưới sự quản lý khoa học sẽ tạo ra bước ngoặt trong việc hình thành tính tự chủ và bản lĩnh cho trẻ ngay từ lứa tuổi mầm non.

2.2. Thực trạng quản lý giáo viên trong hình thành kỹ năng sống cho trẻ qua hoạt động nhóm tại Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu

Qua quá trình khảo sát thực tế và phân tích dữ liệu quản lý tại Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu, bức tranh thực trạng hiện lên với những mảng màu tương phản rõ rệt giữa những thành tựu đạt được và những điểm nghẽn cần tháo gỡ. Về mặt tích cực, Ban giám hiệu nhà trường đã thể hiện vai trò quản trị quyết liệt khi nghiêm túc cụ thể hóa các văn bản chỉ đạo của Bộ và Sở Giáo dục và Đào tạo vào bối cảnh địa phương. Nhà trường đã bước đầu xây dựng được một khung chương trình giáo dục kỹ năng sống có tính đồng bộ, tạo hành lang pháp lý và chuyên môn vững chắc cho giáo viên thực hiện. Đội ngũ giáo viên tại đơn vị đa phần là những người trẻ, đầy nhiệt huyết, sở hữu nền tảng kiến thức sư phạm đạt chuẩn và trên chuẩn. Đáng chú ý, kết quả khảo sát cho thấy đại đa số giáo viên đã hình thành được nhận thức đúng đắn về giá trị của hoạt động nhóm – coi đây là "chìa khóa" để trẻ rèn luyện tư duy tập thể và các kỹ năng xã hội thiết yếu.

Tuy nhiên, khi đi sâu vào phân tích các mất xích quản lý, công tác điều hành đội ngũ vẫn bộc lộ những "nút thắt" mang tính hệ thống làm giảm hiệu quả giáo dục thực tế. Thứ nhất, khâu lập kế hoạch giáo dục kỹ năng sống qua hoạt động nhóm tại nhiều lớp vẫn còn nặng tính hình thức và rập khuôn. Các kế hoạch này thường được sao chép từ khung chung của trường mà chưa có sự phân hóa chiều sâu dựa trên đặc điểm tâm sinh lý biệt

lập của từng độ tuổi; ví dụ, hoạt động nhóm cho trẻ 3-4 tuổi (vốn mang tính song song) chưa được phân biệt rõ nét với kỹ thuật nhóm hợp tác của trẻ 5-6 tuổi.

Thứ hai, năng lực điều phối thực tế của giáo viên còn nhiều hạn chế, đặc biệt là khi đối mặt với các xung đột nảy sinh trong nhóm. Thay vì đóng vai trò là người định hướng, khuyến khích trẻ tự thương thuyết và tìm giải pháp, nhiều giáo viên vẫn có xu hướng can thiệp thô bạo bằng mệnh lệnh áp đặt hoặc dùng quyền lực sư phạm để dàn xếp nhanh chóng cho xong chuyện. Điều này vô tình triệt tiêu cơ hội để trẻ tự học cách giải quyết vấn đề.

Thứ ba, công tác kiểm tra, giám sát của cán bộ quản lý đang rơi vào tình trạng "hành chính hóa". Việc đánh giá giáo viên chủ yếu dựa trên sự hoàn thiện của hồ sơ sổ sách, giáo án trang trí đẹp mắt hơn là trực tiếp quan sát, phân tích sự thay đổi hành vi và sự tiến bộ về kỹ năng sống của trẻ trong các giờ hoạt động nhóm. Cuối cùng, một rào cản lớn khác chính là sự đứt gãy trong mối liên kết với gia đình. Quản lý nhà trường chưa xây dựng được cơ chế phối hợp đủ mạnh để phụ huynh đồng hành rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ tại nhà. Hệ quả là xảy ra tình trạng "trống đánh xuôi, kèn thổi ngược": trẻ có thể thực hiện tốt việc chia sẻ, hợp tác nhóm tại trường nhưng lại trở nên ích kỷ, thiếu kỹ năng khi trở về môi trường gia đình.

2.3. Giải pháp quản lý giáo viên hình thành kỹ năng sống cho trẻ qua hoạt động nhóm

2.3.1. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng chuyên sâu về kỹ thuật tổ chức hoạt động nhóm cho giáo viên

Quản lý giáo dục hiện đại khẳng định rằng mọi sự thay đổi về chất lượng đầu ra của học sinh đều phải bắt đầu từ việc nâng cao năng lực thực thi của đội ngũ giáo viên. Đối với hoạt động nhóm – một hình thức tổ chức dạy học phức tạp đòi hỏi sự nhạy bén sư phạm cao – Ban giám hiệu Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu cần xây dựng một lộ trình bồi dưỡng có tính hệ thống và thực tiễn. Thay vì các buổi họp chuyên môn lý thuyết thuần túy, kế hoạch bồi dưỡng phải được thiết kế theo mô hình "huấn luyện dựa trên tình huống".

Cụ thể, nhà trường cần tổ chức các buổi thảo luận chuyên đề tập trung vào các "tình huống giả định" thường gặp khi trẻ tương tác nhóm như: trẻ tranh giành học liệu, một cá nhân áp đặt các bạn khác, hoặc trẻ có xu hướng cô lập bản thân khỏi tập thể. Tại đây, giáo viên sẽ cùng phân tích

nguyên nhân tâm lý và thực hành các kỹ thuật can thiệp tích cực. Một trong những năng lực cốt lõi cần huấn luyện là kỹ thuật đặt câu hỏi mở. Giáo viên phải học cách đặt những câu hỏi mang tính gợi mở như: "Theo con, chúng mình có cách nào để cả hai bạn cùng được chơi không?" thay vì đưa ra mệnh lệnh trực tiếp. Ngoài ra, quản lý cần hướng dẫn giáo viên cách quan sát hành vi trẻ theo bộ tiêu chuẩn đánh giá sự phát triển kỹ năng xã hội, giúp họ nhận diện được những thay đổi dù là nhỏ nhất trong thái độ hợp tác của trẻ, từ đó có sự điều chỉnh phương pháp kịp thời.

2.3.2. Đổi mới phương thức chỉ đạo theo hướng "Lấy trẻ làm trung tâm" và phát huy tính sáng tạo của giáo viên

Để hoạt động nhóm không trở nên rập khuôn và khiên cưỡng, người quản lý phải thực hiện cuộc cách mạng trong tư duy chỉ đạo: chuyển từ áp đặt kịch bản sang trao quyền chủ động. Giải pháp này nhấn mạnh vào việc khuyến khích giáo viên tự thiết kế các dự án nhóm nhỏ dựa trên đặc điểm, sở thích và nhu cầu thực tế của trẻ tại chính lớp học của mình. Thay vì áp dụng một giáo án chung cho toàn khối theo cách quản lý truyền thống, giáo viên tại Trường Huỳnh Thị Châu được khuyến khích trở thành những "nhà thiết kế chương trình".

Ban giám hiệu cần tạo ra cơ chế "mở" trong việc phê duyệt kế hoạch giáo dục, ưu tiên những ý tưởng đổi mới về không gian tổ chức. Giáo viên được quyền chủ động lựa chọn học liệu và địa điểm học tập, có thể là trong không gian lớp học được bài trí lại, dưới bóng mát sân trường, hay tại vườn rau thực nghiệm. Sự linh hoạt này giúp trẻ cảm thấy thoải mái, tự nhiên, từ đó kích thích tối đa các tương tác xã hội. Vai trò của người quản lý lúc này không phải là giám sát sự tuân thủ giáo án, mà là đồng hành, gợi ý và ghi nhận những sáng kiến của giáo viên trong việc tạo ra môi trường tương tác đa chiều. Khi giáo viên cảm thấy năng lực sáng tạo của mình được tôn trọng, họ sẽ nỗ lực hơn trong việc tìm kiếm những phương thức mới để giúp trẻ hình thành kỹ năng sống một cách tự thân và bền vững.

2.3.3. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất và thiết bị dạy học phục vụ tương tác nhóm

Cơ sở vật chất là "người thầy thứ ba" trong giáo dục mầm non. Hoạt động nhóm chỉ có thể đạt hiệu quả tối ưu khi trẻ có đủ không gian và học liệu để cùng nhau khám phá. Ban giám hiệu cần thực hiện rà soát, đánh giá lại toàn bộ hệ thống thiết bị dạy học hiện có và lập kế hoạch ưu tiên ngân sách cho

các danh mục hỗ trợ tương tác. Thay vì đầu tư dàn trải, nhà trường nên tập trung vào các thiết bị đồ dùng thông minh, các bộ đồ chơi lắp ráp cỡ lớn có độ mở cao, kích thích trẻ phải thảo luận và hợp sức mới có thể hoàn thành nhiệm vụ.

Bên cạnh việc mua sắm, giải pháp quản lý quan trọng hơn cả là hướng dẫn giáo viên khai thác nguồn học liệu sẵn có và tận dụng nguyên liệu tái chế. Nhà trường có thể tổ chức các cuộc thi "Góc kỹ năng sống sáng tạo", nơi giáo viên cùng nhau thiết kế các sa bàn, các tình huống thực tế (như mô hình ngã tư đường phố, gian hàng đi chợ, trạm sơ cứu) từ bìa carton, chai lọ... Những học liệu tự làm này không chỉ mang lại sự gần gũi, sinh động mà còn giáo dục trẻ về ý thức bảo vệ môi trường – một kỹ năng sống quan trọng. Người quản lý cần đảm bảo rằng mỗi lớp học đều có một "không gian tương tác mở", nơi các nhóm trẻ có thể tự do lấy và cất học liệu, từ đó rèn luyện tính ngăn nắp và trách nhiệm với tài sản chung của nhóm.

2.3.4. Hoàn thiện quy trình kiểm tra, đánh giá và đẩy mạnh phối hợp với gia đình

Giải pháp cuối cùng mang tính chốt chặn nhằm duy trì và bền vững hóa các kết quả giáo dục kỹ năng sống. Ban giám hiệu cần thay đổi triệt để tư duy quản lý từ "kiểm tra lỗi" (tìm điểm sai của giáo viên) sang "đánh giá để phát triển" (tìm giải pháp thúc đẩy sự tiến bộ của trẻ). Quy trình kiểm tra cần được số hóa thông qua việc thiết lập sổ theo dõi kỹ năng sống điện tử. Đây là kênh thông tin xuyên suốt, nơi giáo viên cập nhật các biểu hiện kỹ năng của trẻ qua các hoạt động nhóm tại trường, và phụ huynh cũng có thể phản hồi về hành vi của trẻ tại nhà.

Sự thống nhất giữa nhà trường và gia đình là chìa khóa để kỹ năng sống không bị "ngắt quãng". Ban giám hiệu cần chủ trì tổ chức các buổi tọa đàm chuyên sâu hoặc "Ngày hội kỹ năng sống" định kỳ. Tại các sự kiện này, phụ huynh không chỉ đóng vai trò người xem mà được trực tiếp tham gia vào các hoạt động nhóm cùng trẻ dưới sự điều phối của giáo viên. Thông qua trải nghiệm thực tế, cha mẹ sẽ hiểu được phương pháp "lấy trẻ làm trung tâm" và cách đặt câu hỏi gợi mở, từ đó có sự đồng thuận và áp dụng nhất quán khi giáo dục trẻ tại gia đình. Hệ thống đánh giá này tạo ra một vòng phản hồi khép kín: Quản lý đánh giá giáo viên -> Giáo viên đánh giá trẻ -> Phụ huynh phản hồi -> Quản lý điều chỉnh kế hoạch bồi dưỡng. Chính sự chặt chẽ này sẽ tạo nên sức mạnh tổng hợp, giúp Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu trở

thành môi trường lý tưởng để trẻ hình thành và hoàn thiện các kỹ năng sống thiết yếu.

III. KẾT LUẬN

Quản lý giáo viên để hình thành kỹ năng sống cho trẻ qua hoạt động nhóm là một quá trình liên tục và đòi hỏi sự tinh tế. Tại Trường Mầm non Huỳnh Thị Châu, khi các giải pháp bồi dưỡng

năng lực, đổi mới phương thức chỉ đạo, đầu tư nguồn lực và gắn kết với gia đình được thực hiện đồng bộ, giáo viên sẽ trở thành những người dẫn đường thực thụ. Điều này không chỉ nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường mà còn tạo nền tảng vững chắc để trẻ tự tin bước vào những bậc học tiếp theo với đầy đủ bản lĩnh và kỹ năng xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương (2013). Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016). Thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT về sửa đổi, bổ sung Chương trình giáo dục mầm non.

Bùi Thị Trúc Linh. (2024). Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ. Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp, 13(03S), 350-360.

Đặng Quang Bình (2010). Quản lý giáo dục và quản lý nhà trường. NXB Giáo dục Việt Nam.

UNESCO (2001). Life Skills Education in Schools. Geneva: UNESCO.

WHO (1997). Life Skills Education for Children and Adolescents in Schools. World Health Organization.